

Spis treści

1. Wprowadzenie	11
1.1. Historia badań	11
1.2. Metody badań	17
1.3. Układ pracy	19
2. Powierzchniowa budowa geologiczna oraz rozwój rzeźby otoczenia stanowiska (Jacek Forysiak, Juliusz Twardy)	21
2.1. Zakres i cele badań	21
2.2. Metody badań	22
2.3. Ukształtowanie powierzchni	24
2.4. Budowa geologiczna	24
2.5. Rozwój budowy geologicznej i rzeźby	30
3. Rejestr danych – źródła ruchome i nieruchome	35
4. Tafonomia i stratygrafia stanowiska	77
4.1. Potencjał transformacji podepozycyjnych	78
4.1.1. Gospodarcza eksploatacja terenu stanowiska od kultury ceramiki sznurowej po współczesność	78
4.1.2. Źródła deformacji o charakterze naturalnym	91
4.1.3. Wnioski	94
4.2. Podstawowe cechy dyspersji materiału ruchomego w obrębie humusu i warstwy kulturowej	94
4.2.1. Poziom humusu	96
4.2.2. Poziom warstwy kulturowej	96
4.2.2.1. Ceramika kultury pucharów lejkowatych	98
4.2.2.2. Ceramika kultury amfor kulistycznych	110
4.2.2.3. Polepa	110
4.2.3. Ocena stopnia dekompozycji warstwy kulturowej	119
4.3. Charakterystyka jednostek stratygraficznych	119
4.3.1. Obiekty wziemne	119
4.3.1.1. Dołki i jamy posłupowe	119
4.3.1.2. Jamy gospodarcze	120
4.3.1.3. Rumowiska polepy	126
4.3.1.4. Problem identyfikacji śmiertników	126
4.3.2. Obiekty nadziemne	138
4.3.3. Ocena stanu zachowania obiektów	153
4.3.4. Przynależność kulturowa obiektów	153

5. Ceramika naczyniowa kultury pucharów lejkowatych	155
5.1. Tafonomia i technologia	155
5.2. Zdobnictwo	192
5.3. Morfologia	253
5.4. Chronologia względna	269
5.4.1. Analiza porównawcza zespołów	281
5.4.2. Wnioski	285
6. Drobne przedmioty gliniane kultury pucharów lejkowatych	291
6.1. Przęsliki	291
6.2. Łyżki	291
6.3. Inne	291
7. Ceramika naczyniowa kultury amfor kulistycznych	299
8. Chronologia osadnictwa kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistycznych	315
8.1. Kalibracja oznaczeń	317
8.1.1. Przesłanki do budowy modeli	321
8.1.2. Modele chronologii osadnictwa kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistycznych	326
9. Materiały z najmłodszego okresu użytkowania stanowiska	337
10. Polepa jako materiał budowlany	339
11. Materiały krzemienne (Lucyna Domańska)	345
11.1. Dyspersja materiałów	345
11.2. Charakterystyka kulturowo-chronologiczna inwentarza	355
11.2.1. Materiały paleolityczne i mezolityczne	355
11.2.2. Wytwory krzemienne kultury pucharów lejkowatych	357
11.2.3. Materiały kultury amfor kulistycznych	383
11.3. Podsumowanie	383
12. Wyniki obserwacji traseologicznych zabytków krzemiennych (Małgorzata Winiarska-Kabacińska)	385
12.1. Metoda	385
12.2. Materiały	385
12.3. Podsumowanie	400
13. Zabytki kamienne (Marcin Szydłowski, Seweryn Rzepecki)	401
13.1. Struktura narzędzi	411
13.2. Struktura surowcowa	419
13.3. Analiza planigraficzna zabytków kamiennych	420
13.4. Podsumowanie	423

14. Bursztyn	427
15. Wyniki analiz archeozoologicznych (Kamilla Waszczuk)	429
15.1. Wstęp	429
15.2. Metody	430
15.3. Wyniki	431
15.4. Omówienie wyników	441
15.4.1. Gospodarka zwierzętami na stanowisku 23/24 w Wilkostowie	442
15.4.2. Obserwacje tafonomiczne	448
15.5. Podsumowanie	461
16. Analiza narzędzi wykonanych z kości i zębów (Kamilla Waszczuk)	463
16.1. Wstęp	463
16.2. Metody	463
16.3. Wyniki	463
16.3.1. Narzędzia służące do pracy z surowcami organicznymi	463
16.3.2. Narzędzia używane podczas produkcji ceramiki	467
16.3.3. Narzędzia o nieokreślonej formie i funkcji	469
17. Odciski roślinne na ceramice naczyniowej. Analiza archeobotaniczna (Joanna Abramów)	471
17.1. Analiza odcisków na fragmentach ceramiki naczyniowej	471
17.2. Charakterystyka gatunków	506
17.2.1. <i>Hordeum</i> – jęczmień	506
17.2.2. <i>Triticum dicoccum</i> – pszenica płaskurka	507
17.2.3. <i>Triticum monococcum</i> – pszenica samopsza	507
17.2.4. <i>Triticum spelta</i> – pszenica orkisz	508
18. Wyniki badań mineralogicznych i technologicznych ceramiki i polepy (Maciej Pawlikowski)	509
18.1. Metody badań	509
18.2. Wyniki badań	510
18.3. Wnioski	525
19. Zapis procesów prehistorycznej antropopresji w dorzeczu środkowej Tążyny w świetle geochemicznych badań osadów biogenicznych z Wilkostowa (Daniel Okupny, Anna Fortuniak, Julita Tomkowiak)	531
19.1. Cel i metodyka badań	531
19.2. Charakterystyka geochemiczna udokumentowanych osadów	532
19.3. Działalność człowieka w dorzeczu środkowej Tążyny na tle faz rozwoju zbiornika w Wilkostowie	537
19.4. Wnioski	539
20. Wilkostowo 23/24. Od narodzin do śmierci osady	541
20.1. Inicjacja osadnictwa	543
20.1.1. Rozplanowanie osady i budowa domów	543
20.1.1.1. Układ budynków	543
20.1.1.2. Budowa chat	544
20.1.1.3. Forma domów	548

20.2. Osada w stadium rozkwitu	548
20.2.1. Rolnictwo	550
20.2.1.1. Kultywacja pól	550
20.2.1.2. Hodowla	553
20.2.2. Zbieractwo, rybołówstwo i łowiectwo	555
20.2.3. Garncarstwo	557
20.2.3.1. Użytkowanie naczyń	559
20.2.4. Obróbka krzemienia i kamienia	563
20.2.5. Kuśnierstwo i tkactwo	565
20.2.6. Solowarstwo (?)	565
20.2.7. W systemie relacji międzygrupowych	566
20.2.7.1. Ślady pobytu ludności kultury amfor kulistych	566
20.2.8. Eksplotacja przestrzeni osady i organizacja społeczna	569
20.3. Opuszczenie osady	571
21. Zakończenie	573
Bibliografia	575
Summary	587
Adresy autorów	599